

Uitleg opt-out verklaring

Voor jeugdhulpprofessionals bij jeugdhulporganisaties, lokale teams en gecertificeerde instellingen

In de specialistische jeugdhulp vanaf 2018 is de integrale en domein overstijgende aanpak een belangrijk speerpunt. Lokale teams, andere verwijzers en jeugdhulporganisaties kijken samen met de jeugdige en gezin niet alleen naar de vraag rond het kind, maar ook naar mogelijke andere ondersteuningsbehoeften binnen het gezin. Deze wordt vastgelegd in het perspectiefplan, samen met de beoogde resultaten en afspraken over door wie welke ondersteuning wordt geboden. Deze integrale blik als basis voor het bepalen van de inzet van jeugdhulp vergroot de kans op succesvolle inzet van jeugdhulp.

Een jeugdige/gezin kan bezwaar hebben tegen het delen van deze gezinsinformatie met een lokale team, dan wel het toevoegen van de SPIC-code op de declaratie aan de gemeente. Het gezin kan in dat geval gebruik maken van de opt-out regeling. Er is een landelijke en regionale opt-out regeling. Hiervoor kunnen zij de bijgevoegde verklaring invullen.

Sinds invoering van de Jeugdwet in 2015 is de landelijke opt-out regeling van kracht. Dit houdt in dat jeugdigen/gezinnen bij een verwijzer en jeugdhulporganisatie kunnen aangeven dat zij niet willen dat de productcode op de declaratie komt te staan die naar de gemeente wordt gestuurd. In de regio Amsterdam-Amstelland & Zaanstreek-Waterland is de productcode de SPIC-code. Declaraties worden naar de backoffice van de gemeente gestuurd. Wanneer jeugdigen/gezinnen gebruik willen maken van deze opt-out regeling, moeten zij lid 2 aanvinken op de verklaring opt-out zoals te vinden in de bijlage. Na het ondertekenen van een opt-out verklaring stuurt de jeugdhulporganisatie een declaratie *zonder* vermelding van de SPIC naar de backoffice van de gemeente.

Landelijke
opt-out
regeling

Informatie: niet delen van de administratieve SPIC-code op de factuur

Doelgroep bij gemeente: de administratie/back-office

Op de verklaring: aanvinken lid 2

Regionale
opt-out
regeling

Informatie: het niet delen van de inhoud van het perspectiefplan

Doelgroep bij de gemeente: lokale team

Op de verklaring: aanvinken van lid 3

Soms komt een gezin via een medische verwijzer bij een jeugdhulporganisatie in segment C. Om een toewijzing te ontvangen van de gemeente en de hulpverlening te kunnen starten, is een ondertekend perspectiefplan vereist. De jeugdhulporganisatie betreft in dit geval een lokaal team. Het lokaal team ondersteunt het gezin bij het invullen van het perspectiefplan, of bespreekt dit samen met de gezinsleden. Soms wil een gezin geen informatie delen met een lokaal team. In dat geval kunnen zij gebruik maken van de regionale opt-out regeling, door lid 3 op de opt-out verklaring aan te vinken. Wanneer een gezin gebruik maakt van de regionale opt-out, is geen sprake van akkoord van het lokale team op het perspectiefplan. Het gezin heeft immers geen toestemming gegeven aan het lokale team om dit plan te lezen. Het perspectiefplan moet echter wel ingevuld worden en aanwezig zijn bij de jeugdhulporganisatie. Via het eigen netwerk, een onafhankelijke cliëntondersteuner of de oorspronkelijke verwijzer kan het gezin ondersteuning krijgen bij het invullen van het perspectiefplan. De verantwoordelijkheid voor het bieden van de juiste hulpverlening aan de jeugdige, ligt bij de jeugdhulporganisatie.

De regio zal middels contractmanagement monitoren en toetsen of de jeugdhulporganisatie de juiste stappen heeft gezet richting jeugdigen/gezinnen in dit proces (o.a. veiligheid van kind geborgd, ouders correct geïnformeerd over de opt-out regeling, schriftelijke verklaring van ouders in dossier, etc.).

Eén verklaring voor twee regelingen

In de regionale verklaring opt-out zijn zowel de landelijke als regionale regeling opgenomen. Er hoeft dus maar één verklaring te worden ondertekend. Jeugdigen/gezinnen geven door middel van het aanvinken van lid 2 en/of 3 aan van welke regeling/regelingen zij gebruik willen maken. Wanneer ze beide hokjes aankruisen, maken zij gebruik van beide regelingen. Jeugdigen/gezinnen krijgen een kopie van de ondertekende verklaring.

Het ongedaan maken van de opt-out regeling

Met het ondertekenen van de opt-out verklaring wordt vastgelegd dat bepaalde gegevens niet worden gedeeld met de gemeente en/of het lokale team. Het effect van lid 3 is dat de jeugdige/gezin geen ondersteuning en/of advies krijgt van het lokale team. Het bieden van integrale en domein overstijgende hulp is de kern van de nieuwe werkwijze, waarbij lokale teams een belangrijke rol vervullen bij het organiseren hiervan. Deze integrale blik vergroot de kans op succes van de hulpverlening. Mocht de jeugdige/gezin daarom later in het traject toch hulp willen van een lokaal team, bijvoorbeeld omdat zij ook op andere leefgebieden ondersteuning nodig hebben, en daarmee de opt-out regeling ongedaan willen maken, dan kunnen zij contact zoeken met het lokale team. Hierbij is het van belang dat de jeugdige/gezin zelf het perspectiefplan met de gemeente deelt. Ook wanneer de jeugdige/gezin toestemming geeft aan de jeugdhulporganisatie om het plan te delen met het lokale team. De toestemming van de jeugdige/gezin om het perspectiefplan te delen, is namelijk juridisch geldig tot het moment dat de jeugdige/gezin zich bedenkt. De jeugdhulporganisatie schendt in dat geval alsnog de privacy wetgeving. Jeugdhulporganisaties delen dus nooit het perspectiefplan met het lokale team wanneer een gezin lid 3 heeft aangevinkt op de opt-out verklaring.